

ISKOLAI SZEMLE

Felelősszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 100 Lei,
fél évre 50 Lei, egyes szám 4 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)
Református lelkészi hivatal, a hová a
lelki szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kiadóhiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő

Kerületünk belső megszervezése.

Határozott meggyőződéssel vitatom, hogy kerületi életünknek nem az a nagyobbik baja, hogy megalakulását, helyesebben püspökválasztását a kormány nem ismerte el, hanem az, hogy ez által tétlenségre engedték bénítani magunkat. Tehát nem a külső keret, hanem a belső élet hiányzik. Nem a külső, hanem a belső szervezetlenség. Minden munkának előadása ezzel az elhárító kijelentéssel: majd ha a kerület meglesz. Pedig jól tudjuk, hogy a kerület meg van nemcsak történelmi alakulatában, hanem új — bár jelenben tetőtlen — felépítésében is. Jól tudjuk, hogy a kormány az újjáalakulást egy új püspökválasztásért kívánja, melyre az engedélyt azért teszi függővé a vallási törvények megalkotásától, hogy akkorra törvény legyen a püspököknek a király által való megerősítése. A kerület működését és kormányzatát azonban nem semmisítette meg, amire bizonyoság, hogy úgy a régi, mint az új főjegyzőt elismerte, vele az összeköttetést fölvette. A kerület tehát meg van törvény szerinti minden tagjával, de ideiglenes elnökséggel. Csak az a baj, hogy ez az így meglevő kerület, mely szerintem így is akcióképes lehetne, nem működik. Nem működik úgy, ahogy jelen alakjában is működhetnék és ahogy ma sokszoros erővel és lázas tevékenységgel kellene.

Ennek a legfőbb oka, hogy a munkára hivatott és munkát végezni képes szerveket mindeddig nem alkotta meg kerületünk közgyűlése. Ma minden munka a lelkesítő főjegyzőre nehezedik, aki a kerületi titkárral a gépies, de sok terhet adó adminisztrációt is csak a legnagyobb erőfeszítéssel képes végezni. De nincs szerv és nincs munkaerő, mely az iskolai ügyeket tervszerűen és gyorsan elintézte, nincs alakulat, mely a nyugdíjintézet ügyét előkészítse és teendőit ellássa, nincs bizottság, mely az egyházak, iskolák anyagi támogatását segélyezését egyöntetűen és így lehető igazsággal végezze és nincs — ami a legnagyobb

hiány és a jelen idők leghangosabb követelése — senki, aki a belső, lelki vallásos életet irányítsa, egyházunk és egyes gyülekezeteink életének elevenebbé, gazdagabbá tételén munkálkodjék, erre segítséget, utmutatást nyújtson és egyházunkat minél nagyobb virágzásra emelni s így belsőleg megerősíteni törekedjék.

Ezeknek a megalkotásával és ezeknek a munkáknak az elkezdésével nincs miért várni arra az időre, amikor „a kerület meglesz”. Sőt ezekre kétszeres szűkség van addig is, amíg a kerület végleges elnökséget, állandó püspököt nyer. Könnyű lesz találni minden munkára megfelelő erőt, akik fájdalommal látják a tetlen vegetálást, akik teljes lélekkel vállalják a feladatokat, sőt talán egyikében, másikában már előkészítő lépéseket is tettek, de hivatalos megbízás nélkül nem adhatják át a köznek erejüket és munkásságukat. Vagy amennyiben ezt teszik, könnyen megtörténhetik, hogy egymással ellentétes irányban működve, csak megnehezítik az egyöntetű előhaladást.

Azzal a nyílt kéréssel fordulok azért egyházkerületünk közgyűlésének tagjaihoz, rázzák le a maguk és egyházkerületünk lelkéről azt a nyomasztó hangulatot, mellyel a püspökválasztást megsemmisítő intézkedés még mindmáig reánk nehezedik és irtsák ki a köztudatból azt a felfogást, hogy addig nem tehetünk semmit, amíg — hogy megint ezt a valóságnak meg nem felelő kitételt idézzem — „nincs kerületünk.” Hiszen nekünk ezt elismernünk soha nem szabad és az utolsó szavunkkal is védelmezni kell ezt az önkormányzati jogunk és törvényeink alapján létrehozott alkotásunkat. Elpirulok önmagam előtt, ha rágondolok, hogy több mint két éve már, mióta fogva tart bennünket ennek a hazug gondolatnak a varázsa, mint a mesebeli boszorkány által elvarázsolt árva királyleányt. Ideje már végre belátnunk, hogy nem várhatjuk tovább homokbadugott fejjel, hogy a politikai pártok tusakodása mikor engedi meg letárgyalatni a vallásügyi törvényeket és mikor nyerünk engedélyt az „újjáalakulásra”. Mi addig is élni akarunk!

Igazi élet pedig csak ott van, ahol munka is van s az elalélt testet a tagok mozgásával kelthetjük életre. Hozzuk tehát mozgásba a tagokat és — ha még meg sincsennek — teremtsük meg őket!

Alakítsa meg a kerületi közgyűlés azokat a bizottságokat, melyek által elvégezheti a reá váró feladatokat, melyekkel javaslatokat, terveket készíthet, melyeket a kerületi közgyűlés a maga még több tapasztalatával végrehajthat és tekintélyével erőre emelhet. Nem igazgatótanácsra, vagy — ami még ominózusabb név-directóriumra gondolok, hanem az egyes ügyeket előkészítő bizottságokra. Nem végrehajtó, hanem dolgozó szervre, nem hatalomra, hanem szolgálatra, nem tekintélyre, hanem cselekvésre.

Szükség van egy tanügyi bizottságra, mely a mai nehéz iskolai ügyeket intézze. Tanterveket megállapítson, vagy a meglevő megtartását ellenőrizze. Számon kérje az új tankönyvek bevezetését, tanácsokat adjon a nehéz tanügyi kérdésekben és mindenekelőtt a kormány iskolai rendeleteinek végrehajtásában, vagy az egyes revizoratusok intézkedéseinél ott álljon iskoláink és egyházkerületünk vezetősege mellett.

Szükség van nyugdíjbizottságra, mely a lelkészi, a tanári, tanítói nyugdíjintézetet a megvalósuláshoz vezesse, pénzügyi, vagy segélyügyi bizottságra, mely az egyházak és iskolák anyagi támogatására forrásokat keresen és azok áldásában tervszerint és a szükséghez képest részesítse a reá szorulókat. — Lesz szükség bizonyára más bizottságokra is, de mindegyik között legnagyobb szükség van a belmissziói bizottságra.

Ennek a bizottságnak a feladata lenne a lelki élet mélyítése, eleven egyházi élet teremtése és így egyházunk megújulásának céltudatos, állandó munkálása. Ennek a szükségét ma már ugyszólván mindenki érezi. Bizonyosság rá, hogy egyházak és egyházmegyék egymástól külön és függetlenül megkezdték az elevenebb vallásos élet munkálását, de ezek egymástól eltérők, sőt egymásnak ellentmondók is lehetnek. A legnagyobb baj pedig az, hogy nem áll mögöttük egy nagyobb testület: az egyházkerület a maga súlyával és szankciójával. Ennek a bizottságnak a feladata lenne a vasárnapi iskolai munka irányítása, a konfirmációi előkészítés, általában a vallástanítás reformja, az egyházfegyelem előkészítése. Ide tartoznék az ifjúsági ügy és más egyesületi munkák, vagy azok pótlása, az iratterjesztés megteremtése és egy vallásos lap megalapozása, egy egészen

elhanyagolt, sőt el is felejtett gyülekezeti munkának: a diakoniának visszaállítása és idetartozhatnék a régi értelemben vett missziói ügynek ma még sokkal fontosabb felkarolása, a szétszórt tetemek megelevenítése és a ránk nézve elveszésnek kitett egyháztagok megmentése.

Ez a bizottság vinne tartalmat a keretek közé, életet az adminisztráció gépezetébe és öntene több lelket egyházunk testébe. Viszont az összes bizottságok eredményes munkája felébresztené kerületünket aléltságából és élete nem csupán a közgyűlésnek évenként két napi összejöveteléből és nem egy-két embernek erején felül való megterheléséből állana, hanem sokaknak egy cél felé tördő lelkes és örömmel vállalt munkásságából.

Egyházunk, gyülekezeteink és jövődönk érdekében kérve kérem közgyűlésünket, törje meg végre a bűvös bűnös varázst, hajtsa végre kerületünk belső megszervezését és kezdje meg a jelen viszonyok között is lehetséges alkotó munkát!

Debreczeni István.

Néhány gondolat a „Reformáció eltékozolt örökségéhez“.

Előttöm a Debreczeni István cikke „A reformáció eltékozolt öröksége“, mellette asztalomon az én kedves kis heti lapom s elgondolkozom: „Ime, amit Debreczeni István óhajtott, amiről „világi uraink álmodoznak“ tulajdonképpen már meg is van. Megvan ennek a jól szerkesztett, eleven, becsületes, 12 lapos magyar hetilapnak, a „Magyar Nép“-nek a képében. Nem olyan épen, mint amilyennek a legtöbben óhajtanák, de egyelőre jobb az óhajtottnál is.

Mert mi a legelső kívánságunk egy lapnál, amelyet népünk kezébe óhajtunk adni? Ugyebár az, hogy olvassák, hogy ne haljon meg egy pár száma megjelenése után! Nos, ennek már megvan az olvasóközönsége és pedig, mint a szerkesztői üzenetekből kivehető, kiterjedt, nagyszámú olvasó-tábora a mi ref. népünk köréből is, úgy, hogy itt már a megkedveltetés, terjesztés munkája nem ad gondot.

Elismerem, hogy ennél is és mindennél fontosabb a tartalom. De hát — kérdem — lehet-e az említett lap tartalma ellen a mi szempontunkból nagyobb kifogása valakinek? Izig-vérig magyar, keresztyén szellemű, minden rendű és rangú olvasónak szellemi táplálékot nyújtó, ügyesen szerkesztett lap.

Némelyek nehezményezhetik, hogy nem tisztán vallásos tartalmu, hogy — ha keresztyén

szellemű is — nem egészen a mienk. De, ha mindent meggondolunk — ma és egyelőre — ez is inkább érdeme, mint hátránya.

A „Magyar Nép”-ben együtt kap népünk mindent. Mert a politika mellett kap vallásra tartozó dolgokat is és pedig épen azt, ami legfontosabb egyelőre; Híreket más gyülekezetek életéről, felemelő áldozatkészségéről, amelyet a mi szánkából és a mi lapjainkból nem is hitt volna talán. Ezekben a voltaképeni vallásos lapokban, ezek cikkeiben, elbeszéléseiben — valljuk is be — sokszor a különben nemes szándék nagyon is átlátszó: mindenképen, minden sorral a nekünk kívánatos célra vezetni az elmét és szívet. Ezt ő — a nép — is észreveszi s nem nagyon tetszik neki az anyáskodó szándék és hang s „papok mesterkedése”-t látja benne és ilyeneket sejt még a megtörtént események közlésében is.

Hogy a „Magyar Nép” nem egészen a mienk reformátusoké, az sem baj egyelőre. Fő az, hogy keresztyén és magyar. Manapság azt kell keresnünk, ami összetart, nem azt, ami elválaszt. Eddig is az volt a bajunk, hogy jobban tudtunk gyűlölni, mint szeretni. (Különb is a szerkesztő olyan ügyesen tudja megosztani szívét köztünk és a katolikusok között, hogy — bár már pár hónapja járatom lapját — máig sem tudom biztosan eldönteni, hogy katolikus-e vagy református.) Én dogmatikával nem töltöttem meg voltaképeni vallásos néplapjainkat sem, olyan dolgoknak a közlését tartom legáldásosabbnak ezekben is, amiket a „Magyar Nép” is közöl. Hallhat a templomban a hívő a hitről eleget, a lapokban inkább jócselekedetet hirdessünk, erkölcsöt tanítsunk szóraztatva, gyönyörködtetve. Hiszen, aki a templomot nem gyakorolja, ennek annál kevésbé kell a mi lapunk, mennél több dogmatikát és hitvallást tömünk belé.

Am bizonyos, ha még jobban felkaroljuk a nevezett kis lap ügyét, befolyást nyerünk irányításába is, szerkesztője még nagyobb teret fog engedni lassanként lapjában a vallásnak, a mi szájunk ize szerinti közleményeknek. Kiadványai közé — ha olvasóközönségre is számíthat — felvesz több és több vallásos tartalmú munkát s így a „Magyar Nép” mindinkább a mi lapunkká lehet.

S tovább megyek, ha népünkkel egyszer megszerettettük az olvasást, napilappá segítjük válni a hetilapot s idővel bizalommal alapíthatunk életképes, vallásos irányú néplapokat is.

De ismételtén szerintem első, hogy a mi népünk is szeresse a betűt s az olvasási szomj nagyobb legyen nála az ital-szomjnál. Ezt, a ma még messze távolban lebegő célt próbáljuk meg legalább ezzel az ügyesen szerkesztett, igazán keresztyén és igazán magyar hetilappal, ennek

minél erősebb felkarolásával elérni. Mert míg el nem értük, hiábavaló a mi erőlködésünk.

Sok és talán némelyek szerint annyi szó egy világi lap érdekében itt, de szerintem ez a — sok kartársam előtt talán nem is ismert — kis lap, mely váratlanul, önzetlenül beigért jutalom nélkül a mi munkatársunkul szegődött az egyházépítés munkájában, a jó erkölcs terjesztésében: többet is megérdemel.

Hirip.

Orosz Ernő,

Halottaink

Dr Szeremley Sámuel, hódmezővásárhelyi lelkipásztor nov. 20-án elhunyt. A lelkészi karban a legöregebbek közül való volt: 87 évet élt. Egy egész emberéletet kitevő időn: 65 éven át állott az Ur szolgálatában, melyből 55 évet Hódmezővásárhelyen töltött. Kiváló tudós volt s különösen, mint az egyháztörténelem művelője fejtett ki gazdag és értékes munkásságot.

Nagy Elek kispaládi lelkész élete 77-ik évében, nov. 7-én elhalt. Egy félszázadon keresztül hirdette az igét és mindig a kispaládi gyülekezetben. Előbb a nagybányai egyházmegyének tanácsbírója és helyettes esperese, majd a határváltozás után a szatmári egyházmegye tanácsbírója lett. Utolsó szavai ezek voltak: „Mindjárt megtudom, úgy léssen-e, amint hirdetem”.

Paulay Győző körösfői lelkész, egyházmegyei számvevő élete 53-ik, lelkipásztorkodása 29-ik évében, f. hó 11-én elhunyt.

Özo. Kovács Lajosné szül. Elek Irma volt szatmárnémeti-i reform. esperes özvegye, élete 56-ik, özvegysege 6-ik évében, rövid szenvedés után, nov. 6-án Nyírbátorban elhunyt. Temetése 8-án volt. Gyermekei, veje és unokái gyászolják.

Az Ur adjon a veszteseknek vigasztalást, az elhunytaknak üdvösséget.

Megjelent és kapható

a magyar tannyelvű el. iskolák számára a legújabb miniszteri tanterv szerint átdolgozott, Dr CABA ÁGOSTON kir. tanfelügyelő által irt

Román nyelvkönyv

(Gramatică Română) IV. kiadás. A leckék a tantervben előírt beszéd- és értelemgyakorlati anyagot tárgyalják. — Kapható:

Béres Karoly könyvkereskedésében
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinánd király-ut 14.

Ara
18
Lei

Külföld

[Tárlások a „Quarterly Register”-nek, a prebiteri világszövetség hivatalos lapjának folyó évi novemberi számából.]

1. Két békenyilatkozat.

„A helyes politika feltétlenül szem előtt tartja minden lépésénél a jó erkölcsöt. Az egyéni jogokat szentnek tekinti még akkor is, ha az az uralkodó hatalomnak nagy áldozatába kerül is.

Az örök béke nem üres idea, hanem olyan nagy probléma, amit fokozatosan kell az emberiségnek megoldania. Halad is az szakadatlanul a megvalósulás felé.

Összes értelmi és erkölcsi józan eszünk és felfogásunk abszolút vétőt mond a háború ellen. Ne legyen több háború, nemcsak én köztem és te közted, nemcsak és köztem és az állam között, hanem az államok között sem. Nagy baj az, hogy míg az államok befelé törvényekkel kormányoznak, addig kifelé még nincsennek internationalis törvények; hanem a népek rögtön a háborúra gondolnak, ha jogaikat egymással szemben megvédeni akarják. Pogány, vad, barbár eszköz ez, aminek el kell enyésznie a világból, mint a vérengző fenevadaknak.” [Kant.]

Az amerikai Egyesült Államok presbiteri egyháza pedig a következő szolemnis manifestumot adta nem rég ki: „Minden erőnkkel tiltakozunk az ellen a pogány hiedelem ellen, hogy a csatamezőkön való embermészárlás más, mint a legközönségesebb gyilkosság. Egyik sem viszi előbbre a civilizációt. A legmodernebb találmányok által leirhatatlanul borzalmassá tett háborús kegyetlenkedések nemcsak a civilizációt fenyegetik megsemmisítéssel, hanem egyenes provokációk azok a Békesség Fejedelmének követői ellen. Felhívjuk ennél fogva az összes keresztyéniséget, segítsen nekünk létrehozni egy olyan békeművet, amely a népek közt levő ellentéteket a józan ész és nem az erőszak által simítja el. Nemzetünk nevében mi szívvel-lélekkel részt veszünk a nemzetközi döntőbírárságban. Sőt nemzetünk egészséges erkölcsi felfogása, nagy befolyása és a népeknek érdeknélküliségünkbe vetett teljes bizodalma arra kényszerít bennünket, hogy a világbéke megteremtésében vezető szerepet vállaljunk. Teljes erővel törekszünk ezért arra, hogy a népek lefegyverzése valóra váljék, a háború eltöröltessék — azon egyetlenegy esetet kivéve, ha fegyveres megszállás veszedelme fenyegeti valamelyik békeállamban tartozó nemzetet.

Teljes szolemnitással kijelentjük, hogy tartós béke csupán a Megváltó tanai alapján teremthető meg. Nagyon komolyan felhívunk azért minden keresztyén lelket, segítsen nekünk létre-

hozni egy olyan testvériességet, amely az igazságon, jögon és békességen alapzik. Mi minden erőnkkel ezen fáradozunk!”

2. Német evangéliumi manifesztó.

A német evangélikus egyházi diéta (amely 50 millió protestáns lelket képviselt) folyó évi június hóban Bethel-Bieckfeldben a következő komoly nyilatkozatot adta ki: „Isten büntető keze súlyosan ránehezedett népünkre Elfordultunk Istentől, el az Ő örök evangéliumától, ez volt a bűnünk ezért bűnhődünk.

A szabadulás egyesegyedül úgy jó el, ha népünk újra visszatér az Istentől megszentelt erkölcsi rendhez, ha hite által megtalálja ismét az utat a megváltó szeretethez. Megbecsülhetetlen áldás népünk sorsának javulásában minden egyes ember, aki Istennel a lelki közösséget újra megtalálja.

A lelki megújodásnak a gyökérnél kell elkezdődnie: a családnál. A legfelségesebb keresztyén jellemek a házasság élet tápláló talajából nőttek ki mindig. Ámde ez a családi szentély ma nagyon meg van fertőzve. Mi ez ellen teljes elszántsággal küzdeni fogunk. Ezért feltétlenül elítéljük a gondatlanul kötött házassági frigyeket, el a még gondatlanabb elválásokat. A családi otthon a jövő nemzedék melegágya kell maradjon nemzeti létünk nagy célja érdekében. Semmi sem menti fel a szülőket a gyermeknevelés magasztosan szent feladata alól. Annak az elhanyagolása megbocsáthatatlan véték a nemzet jövője, de magának a gyermeknek életboldogsága ellen is. Erős hitet, tiszta erkölcsöt kell mindennekfelett a gyermeki lelkekbe becsepegtetni. Ezek őrzik meg őket a végzetes eltévelyedésektől az életben. Két dologra kell őket feltétlenül megtanítani: 1. Isten akaratát ne szegjék meg, mert az súlyos csapásokat zúdít rájuk; 2. szüleik iránt tisztelettel és szeretettel viseltessenek. — Ezek elmulasztása volt most nagy szerencsétlenségünk előidéző oka, az lesz a jövőben is és keserves szemrehányás lesz a hanyag szülők számára.

Feltétlenül meg kell őriznünk iskoláink keresztyén jellegét. Ha a szülők legbecsebb kincseiket bizzák az iskolákra, gyermekeiket, úgy szent joguk is van megkövetelni attól, hogy olyan legyen az, aminőnek a szülő óhajta: legelső sorban keresztyén. Különben a kötelező iskolaztatás áldás helyett türehtetlen nyűg lesz.

Jóleső, örömdetes jelenség, hogy az összes ifjúsági mozgalmaink ujabban határozottan evangéliumi jellegűek. Az is biztató jel, hogy a lelki megújulás nemes irányban megindult azokban a családokban, akik óriási lelkierőt tanusítottak a háború alatt és után a mérhetlen sok szenvedés

között. Ezekre nézve valódi katharizis volt a világ-háboru és a nagy összeomlás. Ámde igen sok még ezen a téren a kívánni való. Vannak ugyanis olyan családok, akiket a háboru borzalmi, az éhínség, a betegség, a gyász megkinált pogány lélekkel, a legaljasabb gyönyörhajhászásra vetették magukat; gyalázatot, romlást zudítva szerencsétlen fejükre ez által. Temérdek keresztyéntelen, bűnös tett kerül napfényre nap, nap után, elárulva a dús, gazdag emberek szomorúan üres lelki sivárságát, fájdalmas nagy eltévelyedését. Egyetlen gyógyítószere ennek az élet sója, a Krisztus evangéliuma. Határozni kell mindenkinek! — Velünk együtt munkába kell állnia minden keresztyén férfinak és nőnek!"

3. Magyarország.

"A magyar református egyház [beleértve a romániai, jugoszláviai és csehszlovákiai is] örövendetes, nagy újjászületés útján van. Lázás tevékenységgel dolgoznak a lelki élet minden terén. Csodálatra méltó ez a nagy lelki megmozdulás; egyenesen páratlan 400 éves fennállása óta. Az egyházak vezetői nagy célokat tűztek ki maguk elé s a nép örömmel fogadta e célokat és közösen működnek a megvalósításon. Egy hosszabb interview Horthy kormányzóval, a budapesti református egyház lelkes tagjával meggyőzte a cikkírókat arról, hogy a magyar református egyház mozgalmi komolyak, lelkesek és a sikerre teljesen méltók."

Bokor Sándor.

Egyházi hírek

Naptárunk. Technikai akadályok miatt kissé késve, de tartalmában és kivitelében a késedelemért bőséges kárpótlást nyújtva, megjelent kerületünk egyetlen naptára: a Magyar Református Naptár. Az első, ami szembetűnik: nagy terjedelme mellett olcsósága. Csaknem 8 iv és 15 lei. A szerkesztő-bizottság nagy áldozatot hozott, amikor az eredetileg hirdetett 7 iv terjedelem megnövelése mellett is megtartotta a szintén meghirdetett árat. Oly sok és kiváló értékű kéziratot sikerült összegyűjteni, hogy ki kellett bővíteni és még így is el kellett tenni néhány értékes cikket jövőre. — A naptári részben az egyesített naptárt adja. Tartalmában pedig valószínűleg segédeszközt ad minden lekipásztornak, számára, úgy, hogy első sorban a lekipásztornak érdeke, hogy ott legyen minden hívének házában. Az egyes cikkek mind hitelesítő, buzgósságot ébresztők, öntudatra keltők s a történelmi református egyházhoz való hűségre és iskoláink s más intézményeink mellett állhatatos kitartásra

buzdítók. Erre irányulnak a nagy alapítókról és egyháztörténelmünk nagy évfordulóinak kapcsán a zsoldáros Sz. Molnár Albeiről és a gályarabokról való megemlékezések. Külön cikkek buzditanak iskoláink és a váradi árvaház pártolására. Hatalmas közlemény ad fegyvereket a szekták ellen. Ezekhez illeszkednek az irodalmi értékű elbeszélések és költemények. Megemlékezik a naptár Jókaikról születése 100 ik évfordulója alkalmából és Szabolcska M.-ről, 40 éves jubileumával kapcsolatban. — Tekintettel a jótékony célra [özvegyeink, váradi árvaház és Lelkészegyesület] kérjük lelkész- és tanítótársainkat, hogy minél hathatósabb terjesztői legyenek. Akik meg nem rendelik, oda a szokásos példányokat utánvétellel küldjük.

A bihari egyházmegye esperesi tisztségére, mivel Biró Ferenc, Könyves János és Tarnóczi Lajos közül abszolút többséget egyik sem kapott, Biró Ferenc és Tarnóczi Lajos között pótválasztás volt, melynek eredménye szerint 3 szavazattal Biró Ferenc lett az egyházmegye esperese.

A bánáti lelkészegyesület szeptember 24-én alakult meg. Elnök lett Nemes Elemér, jegyző Szabolcska László, választmányi tagok: Zöld Mihály és Keresztes József. Az első értekezletet november 5-én tartotta Temesvárt.

A tűzbiztosításnál a mai érték bevallására és biztosítására intő példa egyik gyülekezetünk esete, ahol a napokban leégett szin teljes biztosítási összegét, a teljes 6000 Leit kifizette a „Fonciera”, de az egyházközséget nagy veszteség érte, mert a 6000 Leire biztosított szin tényleges értéke 71,200 Leiben állapított meg. A veszteség tehát 65,200 Lei. Ez eset komolyan inti egyházaink előljáróit, hogy a bevallásnál az épületek teljes értékét biztosítsák. Ellenkező esetben a bevallást megállapító presbiteri gyűlésen részt vett presbitereket terheli az anyagi felelősség.

Előfizetési felhívás! „Az Ut” kiadóhivatala előfizetést hirdet a karácsonyi könyvpiacra megjelentő dr. Tavaszy Sándor „Világnézeti kérdések” című művére. Ez a könyv különböző aktuális világnézeti kérdésekkel foglalkozó tanulmányokat, előadásokat és cikkeket tartalmaz. Valamennyi formájánál fogva, a szélesebb művelt közönségnek szól, amennyiben mindenkinek könnyen hozzáférhetően ad olyan szempontokat és megállapításokat, amelyek a ma uralkodó világnézeti khaosban eligazodásra segítenek. Terjedelme körülbelül 15 iv, előjegyzési ára portómentes küldéssel 100 lei, kiállításra a legjobb papíron a legigényesebb izlésnek is megfelelő. — Megrendelések utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhetők. — A gyűjtő-íveket legkésőbb december 15-éig „Az Ut” kiadóhivatala, Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 38. [Református Theologia] címre kérjük visszaküldeni.

A „Lelkészegyesület” c. mellékletünket, mivel az előfizetési díjat utóbbi felhívásunkra sem küldték be kellő számmal, kénytelenek voltunk beszüntetni. Azoknak, akik előfizettek, előfizetésük tartalmára a lapot jelen alakjában expedáljuk.

A füzüti egyházkerület több egyházmegyében megszervezték az egyházmegyei belmissziói bizottságot, sőt a nagyszalontai egyházmegyében az egyházközsegekben is, még pedig ahol alkalmas egyének vannak, női tagokkal is. A vasárnapi iskolai tanítás az egyházmegyékben folyik, vagy már előbb megkezdődött és egyéb belmissziói munkák is sok helyütt az eredményes munkásság, vagy biztató és jóakaratu kezdetek képét mutatják. A nagyszalontai és bihari egyházmegyében presbiteri konferenciais volt, szépsikerrel.

Körlevél az áll. adó beállításáról. Mivel a beküldött értesítés szerint többen nem kapták meg az erre vonatkozó körlevelet, röviden ismételjük, hogy minden lelkész fizesse be az évi összes állami adóját és erről küldje be a ker. főjegyzői hivatalhoz a perceptoratus bizonyítványát, mely igazolja, hogy hátraléka nincs. E nélkül a pénzügyigazgatóság nem folyósítja állami illetményeit.

Esteli istentisztelet Fugyiban. Falusi gyülekezeteink életében szomorú jelenség az hogy a hétköznapi istentiszteleteket nem látogatják református híveink. Sok szó esett erről az utolsó három évtized alatt. Egyházi lapjainkban az értekezések egész sorozata kereste a panaceát. Egyházmegyei közgyűléseinken egész szóviharok támadtak e kérdés körül. Egyszer, mikor egy lelkész azt fejtegette, hogy nem lehet hétköznapi istentiszteletet tartani, akárhogy erőszakolja is a felső hatóság, mert a gyülekezet nem jön, gyülekezet nélkül pedig nem lehet istentiszteletet tartani, — egy falusi kurátor odaharsogta [a hevesnagykunsági egyházmegyében]: azért vannak a tiszteletes urak, hogy imádkozzanak érettünk! A hétköznapi istentiszteletek miatt támad keserűség bőven, de az orvosságot nem találták meg. — Fugyiból vesszük a hirt, hogy ott ezt a kérdést megoldották. A presbiterium kimondotta, hogy a nagyváradai református egyház példájára, a hétköznapi istentiszteleteket este tartja meg. Három lámpa — gondnok, énekvezér, lelkész ajándéka — világossága mellett gyűltek össze a hivek az első alkalommal. Az egész templom megtelt. De nemcsak az első alkalommal, hanem azóta mindig. Az esteli istentiszteletek jó szernek bizonyulnak a szekták ellen is, mert azok, akik eddig a szek-

ták esteli istentiszteleteit látogatták, tulajdon egyházukban is megtalálhatják lelki szükségletük kielégítését. A fugyi-i lelkész természetesen a hétköznapi istentiszteleteken is hirdeti az Igét. Legyen foganatos munkája. — Fugyi-i gyülekezetünk eljárását pedig kövessék a többiek is. Mindeneket megpróbáljatok, ami jó, azt megtartsátok.

Örökbefogadott gyülekezet. Az amerikai mekkeesporti ref. egyház egy erdélyi református gyülekezetet örökbefogadott és kimondotta, hogy annak igazolt szükségéről évről-évre gondoskodik.

Lelkészcseré. Érmelléken levő lelkészi állásomat elcserélném hasonló jövedelmű lelkészi állással. — Javadam 20 mm. buza, 20 hl. bor. Egyháztól 11:800 hold föld állam által 32 holdra van kiegészítve. Mind elsőosztályú földek. Vasutállomás helyben. Lakás nagy, megfelelő egy holdas kerítél. Mindennemű értesítést Konrád Géza lelkész, püspöki titkár ur címére kérek.

Hivatalos rész.

950—1924. szám.

A nagytiszteletű esperesi, lelkészi hivataloknak, tanító uraknak s tanítónőknek.

Biharvármegye tanfelügyelősége ad, 2850—1924. sz. alatt arról értesíti a címzett hivatalokat, hogy mind azon tanítóknak, akik részére az 1924. év nyarán megtartott román nyelvi vizsga eredményéről bizonyítványt ki nem adtak s így azok visszalettek utasítva, a jövő év nyarán kötelesek alávetni magukat újból ezen vizsgának az előírt összes tantárgyakból.

Teljes tisztelettel,

Nagyvárad, 1924 november 27.

Csernák Béla,
egyházkerületi főjegyző.

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődjé Ghioroc-on
(Győrök, Arad-megye)

harangot,

a legutányosabb árak mellett készit a legfinomabb anyagból bármely hangu és nagyságu a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválósgát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.] 15

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek orgona- és harmonium gyárában, Timisoara.

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raklaron. Orgonafalvitások, tisztítások és hangolások pontosan eszközölknek. Kétségvetéssel és harmonium-örjegyzékekkel díjtanul szolgálunk. 21—26

Egyik oldalán magyar, a másik oldalán román szövegű anyakönyvi kivonatok kaphatók darabonként 80 banijával

Béres Károly könyvkereskedésében